

МОГУЋНОСТ ФОКУСИРАЊА МИНИСТАРСТАВА НА ИЗРАДУ КВАЛИТЕТНИЈИХ ДОКУМЕНАТА ЈАВНИХ ПОЛИТИКА И ПРОПИСА -ЈЕДАН УГАО ПОСМАТРАЊА

1. УВОД И УСТАВНЕ ОДРЕДНИЦЕ

Устав Републике Србије из 2006. године даје основна одређења државне управе. При томе, потребно је посебно обратити пажњу на то да Устав поред министарстава говори и о другим „органима државне управе“ без неког ближег одређења. Уставна одредба члана 136. гласи:

„Положај државне управе
Члан 136.

Државна управа је самостална, везана Уставом и законом, а за свој рад одговорна је Влади.

Послове државне управе обављају министарства и други органи државне управе одређени законом.

Послови државне управе и број министарстава одређују се законом.

Унутрашње уређење министарстава и других органа државне управе и организација прописује Влада.“¹

За разлику од тога, раније важећи Устав Републике Србије из 1990. је непосредно утврђивао и облике органа државне управе који и сада постоје. Пошто је последња реформа државне управе у организационом смислу рађена и резултирала доношењем Закона о државној управи из 2005. године за време раније важећег Устава из 1990. године и тај закон познаје министарства, органе управе у саставу и посебне организације. Да ли се то може сматрати неупитно оправданим биће предмет разматрања касније. Релевантна одредба члана 94. Устава Републике Србије гласи:

„Члан 94.

Послове државне управе обављају министарства.

Министарства примењују законе и друге прописе и опште акте Народне скупштине и Владе, као и опште акте председника Републике, решавају у управним стварима, врше управни надзор и обављају друге управне послове утврђене законом.

Министарства су самостална у вршењу Уставом и законом одређених надлежности.

¹ Устав Републике Србије из 2006. године

За обављање одређених послова државне управе образују се **органи управе у саставу министарства**, а за вршење стручних послова образују се **посебне организације**.

Законом се уређује организација и надлежност министарстава, органа управе у њиховом саставу и посебних организација.

Одређена управна овлашћења законом се могу поверити предузећима и другим организацијама.²

Стандардни круг послова посебних организација чине статистички, метеоролошки, геодетски, плански, архивски, информациони, номотехнички и слични послови.³

2. ПРАВНИ ПОЛОЖАЈ, ПРАВИЛА РУКОВОЂЕЊА И НАДЗОР

Према Закону о државној управи, посебна организација образује се за стручне и с њима повезане извршне послове чија природа захтева већу самосталност од оне коју има орган у саставу.

Врсте посебних организација су секретаријати и заводи, а законом се могу образовати и посебне организације с друкчијим називом.⁴

Секретаријат се образује за стручне послове значајне за све органе државне управе и с њима повезане извршне послове, а завод за стручне послове који изискују примену посебних метода и сазнања и с њима повезане извршне послове.

Посебна организација може стећи својство правног лица кад је то законом одређено.

Посебном организацијом руководи директор, који за свој рад одговара Влади.

Директора поставља Влада на пет година, на предлог председника Владе, према закону којим се уређује положај државних службеника.

Влада може поставити директора посебне организације и из реда наставника високошколске установе у Републици Србији.

То лице поставља се на предлог председника Владе, на пет година, и може наставити да обавља послове наставника високошколске установе.

Посебна организација може имати заменика директора, који за свој рад одговара директору.

Заменик директора помаже директору у оквиру овлашћења која му он одреди и замењује га док је одсутан или спречен. Директор не може овластити заменика на доношење прописа.

² Устав Републике Србије из 1990. године

³ Управно право, проф. др Богољуб Милосављевић, Службени гласник, Унион, 2008, стр. 116

⁴ Важећи Закон о државној управи

Заменика директора поставља Влада на пет година, на предлог директора, према закону којим се уређује положај државних службеника.

Изузетно, заменик директора посебне организације може бити наставник високошколске установе у Републици Србији, под условом да директор те посебне организације није истовремено наставник високошколске установе у Републици Србији.

То лице поставља се на предлог директора, на пет година, и може наставити да обавља послове наставника високошколске установе.

Посебна организација има једног или више помоћника директора, који за свој рад одговарају директору.

Помоћник директора руководи заокруженом облашћу рада посебне организације за коју се образује сектор.

Помоћника директора поставља Влада на пет година, на предлог директора, према закону којим се уређује положај државних службеника.

Законом може бити одређено министарство које врши надзор над радом посебне организације. Министарство је у надзору над радом посебне организације једино овлашћено да захтева извештаје и податке о раду посебне организације, утврди стање извршавања послова и упозори на уочене неправилности, издаје инструкције и предложи Влади да предузме мере на које је овлашћена.

3. ПОСЕБНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ОБРАЗОВАНЕ ЗАКОНОМ О МИНИСТАРСТВИМА И ЊИХОВ ДЕЛОКРУГ

Посебне организације су:⁵

- 1) Републички секретаријат за законодавство;
- 2) Републичка дирекција за робне резерве;
- 3) Републички завод за статистику;
- 4) Републички хидрометеоролошки завод;
- 5) Републички геодетски завод;
- 6) Републичка дирекција за имовину Републике Србије;
- 7) Центар за разминурање;
- 8) Завод за интелектуалну својину;
- 9) Завод за социјално осигурање;
- 10) Републички секретаријат за јавне политике;
- 11) Канцеларија за информационе технологије и електронску управу.

Републички секретаријат за законодавство обавља стручне послове који се односе на: изграђивање, праћење и унапређење правног система;

⁵ Важећи Закон о министарствима

обезбеђивање усаглашености прописа и општих аката у правном систему у поступку њиховог доношења и старање о њиховој нормативно-техничкој и језичкој ваљаности; надзор над објављивањем и старање о објављивању прописа и других аката Владе, министарстава и других органа и организација за које је то законом одређено, као и друге послове одређене законом.

Републички секретаријат за законодавство припрема прописе који се односе на државне симболе; службену употребу језика и писама; организацију и начин рада Владе и друге прописе који не спадају у делокруг министарстава.

Републичка дирекција за робне резерве обавља стручне послове и послове државне управе који се односе на: организацију система робних резерви; образовање, смештај, чување и обнављање робних резерви; утврђивање обима, структуре и квалитета биланса робних резерви; управљање токовима количина с циљем одржавања резерви на нивоу неопходног минимума; изградња складишних капацитета за потребе републичких робних резерви; материјално-финансијско и евиденционо пословање робним резервама, као и друге послове одређене законом.

Надзор над радом Републичке дирекције за робне резерве врши Министарство унутрашње и спољне трговине, а Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде – у делу пословања Дирекције са основним пољопривредно-прехранбеним производима.

Републички завод за статистику обавља стручне послове који се односе на: доношење програма, организацију и спровођење статистичких истраживања, односно израду методологије, прикупљање, обраду, статистичку анализу и објављивање статистичких података; припрему и доношење јединствених статистичких стандарда; развој, одржавање и коришћење републичких административних и статистичких регистара; формирање и одржавање система националних рачуна; сарадњу и стручну координацију са органима и организацијама овлашћеним за вршење статистичких истраживања; сарадњу са међународним организацијама ради стандардизације и обезбеђивања упоредивости података; обраду података ради утврђивања резултата избора и референдума на републичком нивоу, као и друге послове одређене законом.

Републички хидрометеоролошки завод обавља стручне послове и послове државне управе који се односе на: метеоролошки, метеоролошко-радарски, агрометеоролошки и хидролошки осматрачки и аналитичко-прогностички систем; систематска метеоролошка, климатолошка, агрометеоролошка и хидролошка мерења и осматрања; банку осматраних и измерених хидролошких и метеоролошких података; праћење, анализирање

и прогнозирање стања и промена времена, климе и вода, развој метода, оперативно осматрање и најаву појава непогода у атмосфери и хидросфери; ваздухопловну метеорологију; истраживање процеса у атмосфери и хидросфери и развој метода и модела за прогнозу времена, климе и вода и модификације времена; противградну заштиту; израду предлога за коришћење енергетског потенцијала Сунца и ветра; хидрометеоролошку подршку речној пловидби; остваривање и чување еталона и баждарење метеоролошких и хидролошких инструмената; сарадњу у области међународних хидролошких и метеоролошких информационих система; извршавање међународних обавеза у домену метеорологије и хидрологије, као и друге послове одређене законом.

Надзор над радом Републичког хидрометеоролошког завода врши Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде.

Републички геодетски завод обавља стручне послове и послове државне управе који се односе на: државни премер и катастар и упис права на непокретностима и њихову обнову и одржавање; израду основне државне карте; одржавање регистра просторних јединица; утврђивање кућних бројева, означавање зграда бројевима; вођење регистра кућних бројева, улица и тргова; бонитирање земљишта; утврђивање катастарског прихода; уређење земљишта путем комасације; повезивање геодетских мрежа и размену геодетских и картографских података са суседним државама; израду и развој геодетског информационог система; вођење архива техничке документације државног премера, планова и карата, као и друге послове одређене законом.

Републички геодетски завод обавља стручне послове из области геомагнетизма и аерономије који се односе на: проучавање просторних и временских карактеристика електричног, магнетског и електромагнетског поља земље, праћење временске варијације тих поља и проучавање њихових узрока; праћење и проучавање стања и процеса у магнетосфери и јоносфери и израђивање јоносферске прогнозе; проучавање простирања електромагнетских таласа, утврђивање електричних параметара земље и израђивање одговарајућих карата; проучавање перманентног магнетског поља земље, утврђивање његове регионалне конфигурације и израђивање и издавање одговарајућих геомагнетских карата; проучавање закономерности развоја магнетског поља земље и геомагнетских појава које претходе земљотресу; проучавање утицаја геомагнетских поља на живе организме; успостављање, одржавање и мерење на основној мрежи геомагнетских тачака и секуларним станицама; детаљна мерења, као и мерења на аеродромима и другим локацијама и израђивање одговарајућих тематских карата; вршење калибрације инструмената и уређаја, као и друге послове одређене законом.

Надзор над радом Републичког геодетског завода врши Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре.

Републичка дирекција за имовину Републике Србије води јединствену евиденцију непокретности у јавној својини и евиденцију одређених покретних ствари у својини Републике Србије у складу са законом и другим прописом и обавља, у складу са законом, стручне послове и послове државне управе који се односе на: прибављање ствари у својину Републике Србије; располагање стварима у својини Републике Србије (давање ствари на коришћење, давање ствари у закуп, пренос права јавне својине на другог носиоца јавне својине са накнадом или без накнаде, размена, отуђење ствари, заснивање хипотеке на непокретностима, улагање у капитал, залагање покретних ствари); управљање стварима у својини Републике Србије које користи и стварима у својини Републике Србије за које није одређен корисник или носилац права коришћења, укључујући и осигурање тих ствари; спровођење мера заштите својине Републике Србије путем надзора; располагање имовином Републике Србије у иностранству, утврђивање постојања и важења правног основа за коришћење ствари у својини Републике Србије, расподелу на коришћење службених зграда, односно пословних просторија, прибављање, управљање и располагање стамбеним зградама, становима и гаражама у својини Републике Србије; евиденцију поклона у државној својини; упис права својине и права коришћења на непокретностима у својини Републике Србије у јавну евиденцију о непокретностима и правима на њима, старање о финансијској реализацији уговора о располагању стварима у својини Републике Србије, као и друге послове одређене законом.

Надзор над радом Републичке дирекција за имовину Републике Србије врши Министарство финансија.

Центар за разминирање обавља стручне послове у области хуманитарног разминирања који се односе на: усклађивање разминирања у Републици Србији; припрему прописа из области разминирања; прикупљање, обрађивање и чување података и вођење евиденција о површинама које су загађене минама и другим неексплодираним убојитим средствима, о разминираним површинама, о настрадалима од мина и других неексплодираних убојитих средстава; опште и техничко извиђање површина за које се сумња да су загађене минама или другим неексплодираним убојитим средствима; израду планова и пројеката за разминирање и праћење њиховог остваривања; израду пројектних задатака за разминирање; издавање одобрења предузећима и другим организацијама за обављање послова разминирања; издавање пиротехничке књижице лицима која су оспособљена за обављање послова разминирања; одобравање планова извођача радова за обављање разминирања на

одређеној површини и издавање уверења да је одређена површина разминирана, односно очишћена од мина и других неексплодираних убојитих средстава; контролу квалитета разминирања; упознавање становништва са опасностима од мина и других неексплодираних убојитих средстава; учешће у обуци лица за обављање послова општег и техничког извиђања и разминирања; праћење примене међународних уговора и стандарда у области разминирања; остваривање међународне сарадње, као и друге послове одређене законом.

Центар за разминирање има својство правног лица.

Надзор над радом Центра за разминирање врши Министарство унутрашњих послова.

Завод за интелектуалну својину обавља стручне послове и послове државне управе који се односе на: патент и мали патент, жиг, дизајн, ознаку географског порекла, топографију интегрисаног кола, ауторско право и сродна права; примену међународних уговора из области заштите интелектуалне својине и представљање и заступање интереса Републике Србије у специјализованим међународним организацијама за заштиту интелектуалне својине; надзор над радом организација за колективно остваривање ауторског права и сродних права; развој у области заштите интелектуалне својине; информационо-образовне послове у области заштите интелектуалне својине, као и друге послове одређене законом.

Надзор над радом Завода за интелектуалну својину врши Министарство привреде.

Завод за социјално осигурање обавља стручне послове и послове државне управе који се односе на: примену међународних уговора о социјалном осигурању; израду административних уговора за примену међународних уговора о социјалном осигурању и израду споразума о накнади трошкова здравствене заштите; израду двојезичних образаца за примену међународних уговора о социјалном осигурању; учешће у обрачуна трошкова здравствене заштите, као и друге послове одређене законом.

Надзор над радом Завода за социјално осигурање врши Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

Републички секретаријат за јавне политике обавља стручне послове који се односе на: анализу, идентификовање потреба и достављање иницијатива за израду докумената јавних политика; обезбеђивање усклађености предлога докумената јавних политика и нацрта закона са усвојеним документима јавних политика, у поступку њиховог доношења; давање иницијатива, односно предлога за унапређење процедура за израду докумената јавних политика; давање мишљења о потпуности садржаја и

квалитету спроведене анализе ефеката јавних политика и извештаја о спровођењу докумената јавних политика, које припремају министарства и посебне организације; пружање методолошке подршке министарствима и посебним организацијама при изради предлога планских докумената и докумената јавних политика; унапређење праксе креирања и спровођења јавних политика, укључујући анализе и примену иновативних инструмената у јавним политикама, као и друге послове одређене законом.

Републички секретаријат за јавне политике припрема Акциони план за спровођење програма Владе, којим се утврђују приоритетни циљеви Владе, прати спровођење и извештава о реализацији Акционог плана за спровођење програма Владе, у сарадњи са свим органима државне управе.

Републички секретаријат за јавне политике обавља стручне послове који се односе на спровођење регулаторне реформе и анализу ефеката прописа које припремају министарства и посебне организације, што укључује: давање претходног мишљења о потреби спровођења анализе ефеката и о потпуности садржаја приложене анализе ефеката; помоћ предлагачима прописа при успостављању механизма за праћење и анализу ефеката прописа током њихове примене; прикупљање и обраду иницијатива привредних субјеката, других правних лица и грађана за измену неефикасних прописа на републичком нивоу и развој јавно-приватног дијалога; подношење иницијативе надлежним предлагачима прописа за измену неефикасних прописа; учешће у организовању обуке државних службеника који раде на пословима који су повезани са креирањем јавних политика и анализом ефеката јавних политика и прописа; обављање послова везаних за праћење и анализу институционалних и кадровских капацитета за спровођење регулаторне реформе, као и друге послове одређене законом.

Републички секретаријат за јавне политике обавља и стручне послове који се односе на: унапређење пословног окружења кроз развој стратешког оквира у области регулаторне реформе; мерење административног трошка за привреду; управљање јединственим регистром административних поступака за привреду и грађане и, по потреби, предузима активности ради обезбеђивања координираног развоја јавних политика од ширег значаја за конкурентност и одрживи развој.

Канцеларија за информационе технологије и електронску управу обавља послове државне управе који се односе на: развој и примену стандарда и мера у увођењу информационо-комуникационих технологија у органима државне управе и службама Владе; , као и друге послове одређене законом.

Канцеларија за информационе технологије и електронску управу обавља стручне послове који се односе на: пројектовање, усклађивање, развој и функционисање система електронске управе; учешће у успостављању и вођењу информационих система у којима органи државне

управе и имаоци јавних овлашћења воде податке у регистрима од значаја за пружање услуга електронске управе и регистрима од значаја за научна истраживања; повезивање података из регистра у надлежности других државних органа; употребу података и ресурса информационо-комуникационих технологија у циљу унапређења ефикасности рада органа државне управе, територијалне аутономије и локалне самоуправе развојем паметних градова и паметне Србије; припрему података за развој система вештачке интелигенције и обраду од стране државних органа и организација, научноистраживачких организација и привреде, уз спровођење мера заштите података о личности, нарочито псеудонимизације и анонимизације; пројектовање, изградњу, повезивање, развој и одржавање ресурса информационо-комуникационих технологија и инфраструктуре потребних за пружање услуга електронске управе, као и подршку у примени наведених технологија; послове за потребе центра за безбедност информационо-комуникационих система републичких органа; пружање услуга пројектовања, развоја и функционисања интернет приступа, интернет сервиса и других централизованих електронских сервиса и планирање развоја и набавке рачунарске и комуникационе опреме за потребе органа државне управе и служби Владе, као и друге послове одређене законом.

Канцеларија за информационе технологије и електронску управу обавља и послове координације пружања подршке за остваривање међународне сарадње на глобалном тржишту за дигиталне, иновативне и креативне делатности, као и праћења и промоције повезивања јавног и приватног сектора у областима дигиталне иновативне креативне економије, с циљем одрживог и интегрисаног економског раста Републике Србије.

За разлику од министарстава неке посебне организације су образоване посебним законима.⁶

Републички сеизмолошки завод обавља стручне послове који се односе на: систематско регистровање, прикупљање, анализирање и проучавање сеизмичких и сеизмотектонских појава (природни и индуковани земљотреси, експлозије и горски удари), прогнозирање њиховог утицаја на земљиште, воде, водотоке и објекте; пројектовање и одржавање мреже сеизмолошких станица и израда сеизмолошких карата (епицентара, сеизмичког хазарда, ризика, максимално догођених интензитета); учешће у изради прописа за изградњу у сеизмичким подручјима, као и за сеизмичко осматрање капиталних објеката код којих земљотреси могу изазвати катастрофалне последице; учешће у изради перспективног и годишњег плана сеизмолошких истраживања од интереса за Републику и учешће у

⁶ Важећи Закон о сеизмолошком заводу из 1994. године

извршавању тих планова и изради предлога за просторно и урбанистичко планирање, као и учешће у изради и усавршавању прописа за сеизмичко пројектовање; израду предлога за планирање и организацију система цивилне заштите, код израде планова за заштиту од земљотреса и мера за отклањање последица и вођења одговарајуће сеизмолошке документације, њено архивирање и чување; објављивање прикупљених података о сеизмичким и сеизмотектонским појавама и друге сеизмолошке послове који се утврде годишњим и вишегодишњим програмима. Завод учествује у међународној размени сеизмолошких података и сарађује на регионалним сеизмолошким пројектима од интереса за Републику.

Још једна пример је следећи:

„**Национална академија за јавну управу**⁷ обавља стручне и с њима повезане извршне и друге послове државне управе који се односе на:

1) системско прикупљање и обраду података у вези са унапређењем рада и стручних капацитета јавне управе и података који су од значаја за развој, припрему, спровођење, верификацију и вредновање програма стручног усавршавања и вођење одговарајуће документационо информационе базе;

2) креирање и развој методологије и стандардних инструмената за припрему и спровођење програма стручног усавршавања;

3) акредитацију програма стручног усавршавања у јавној управи;

4) акредитацију спроводилаца обука у јавној управи;

5) припрему, спровођење и развој општих програма стручног усавршавања и програма обуке руководиоца;

6) пружање стручне помоћи и координацију остваривања послова у вези са припремом и спровођењем посебних програма стручног усавршавања носиоцима обавезе припреме и спровођења тих програма;

7) спровођење других програма стручног усавршавања, утврђених у складу са законом, који јој буду поверени;

8) припрему и спровођење програма обуке предавача, ментора, коуча и других реализатора програма стручног усавршавања, као и на њихову селекцију и акредитацију;

9) праћење ефеката спровођења програма стручног усавршавања и развоја;

10) сарадњу са службом, односно телом надлежним за послове управљања кадровима, односно стручно усавршавање запослених у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе;

11) истраживачко аналитичке послове и сарадњу са научним организацијама;

⁷ Закон о Националној академији за јавну управу

12) учешће у успостављању и одржавању сарадње са домаћим, страним и међународним институцијама, организацијама и удружењима и управљање пројектима међународне подршке у вези са пословима које обавља;

13) старање о чувању материјала припремљених у оквиру програма стручног усавршавања (депозит), организовање и чување библиотечно-информационе грађе и медијатеке, литературе, предавања, дидактичких материјала, презентација и других релевантних докумената који настану у току остваривања стручног усавршавања;

14) издавање публикација и обављање друге издавачке делатности;

15) друге послове утврђене законом.

Поред послова из става 1. овог члана, Национална академија, у складу са захтевима правних и физичких лица, може да припрема и спроводи комерцијалне програме, ако обављање тих послова не угрожава обављање послова из става 1. овог члана.“

ЗАКЉУЧАК

1. У процесу закључивања, полазимо као прво од тога да се посебне организације образују превасходно за обављање стручних послова и као друго да се над њима не врши неки облик непосредног политичког надзора, као у министарствима преко министра и државних секретара. Наиме, руководиоци посебних организација су државни службеници на положају.

2. Са друге стране, већ је речено у уводном делу да је Устав Републике Србије из 2006. године далеко флексибилнији у односу на онај из 1990. године када су у питању различите опције организације државне управе.

3. У том смислу, могло би се закључити да и већи број послова које обављају министарстава не морају нужно да подлежу непосредном политичком надзору (нпр. решавање у управним стварима, инспекцијски надзор и сл.) јер се ради о спровођењу закона и да би те послове требало да обављају самостални органи државне управе - управне организације којима руководе стручни државни службеници на положају.

4. Министарства би требало да представљају политичку компоненту државне управе и требало би превасходно да се баве креирањем јавних политика и предлагањем и доношењем прописа и праћењем стања у датој области. *Тако би се омогућило да заправо у потпуности један од најзначајнијих „алата“ у раду министарстава постане у правом смислу те речи Закон о планском систему Републике Србије, што је и био циљ његовог доношења.* Као основни циљ може се поставити пре свега квалитетнији документи јавних политика и прописи.

5. Већи део осталих послова би требало пребацити на самосталне органе државне управе (управе, заводе, секретаријате, дирекције, агенције, инспекторате и сл - управне организације) и на тај начин додатно омогућити да се министарства фокусирају на предлагање и доношење стратешких одлука, аналитичке послове и послове креирања јавних политика и на основу њих квалитетнијих прописа. У том смислу, и праћење стања у одређеној области би такође морало да буде у фокусу министарстава. Основе и најзначајније инпуте министарства би добијала управо од самосталих управних организација које спроводе законе. Дакле, мора се уважити пресудни значај политичке конотације у креирању јавних политика и прописа. Министарства би такође вршила одређене облике

надзора над радом тих управних организација чији би обим био прецизиран законом. Дакле, министарства би се бавила стратешком и политичком компонентом, а спровођење закона у тој истој области за које је образовано министарство би радила управна организација образована за ту област. Додатно појашњење посебно за потребе грађана би било и то да се одреди један назив који би се користио за те управне организације (нпр. управа или агенција).

6. Све ово би подразумевало и редефинисање положаја органа управа у саставу министарстава на исти начин, као и преиспитивање положаја јавних агенција које не могу у потпуности да одговоре својој сврси, што укључује и друге организације које се могу у ширем смислу подвести под систем јавне управе.

7. Да би сва питања која су овде покренута била сагледана на целовит начин, посебно је потребно прецизно уредити питање надзора министарстава над овако устројеним управним организацијама, као и друга повезана питања (статус правног лица, могућност обављања послова на комерцијалним основама, избор руководиоца управних организација који ће гарантовати њихову стручност и компетентност и сл).

8. Са становишта нашег правног система најзначајније је управо то да је Устав из 2006. године је за разлику од Устава из 1990. године „отворио“ недвосмислено такву могућност, па би то питање требало размотрити.

Литература:

- Устав Републике Србије из 2006. године,
- Устав Републике Србије из 1990,
- Закон о државној управи,
- Закон о министарствима,
- Закон о Националној академији за јавну управу,
- Закон Републиком сеизмолошком заводу,
- Управно право, проф. др Богољуб Милосављевић, Службени гласник, Унион, 2008.

Дарко М. Радојичић, дипл. правник